

Una estratègia marcada pel principi que en política les circumstàncies ho són tot. Unes circumstàncies profundament determinades per la crisi econòmica i un procés recentralitzador del poder de l'estat que va assolir un dels seus zenits amb la reforma constitucional exprés que limita la capacitat financera de la Generalitat. Amb aquesta premissa, CiU i ERC han preparat les maletes de Madrid amb temps i conceptes diversos.

CiU, revisió de cent anys de catalanisme a Madrid. El primer apunt d'un canvi seriós d'estratègia el va marcar el president de la federació nacionalista, Artur Mas, abans de les eleccions al Parlament de Catalunya. Concretament, el 4 d'octubre del 2010, Mas va aprofitar una important trobada a la seu institucional de "la Caixa", a l'avinguda Diagonal de Barcelona, per a dibuixar ben gruixuda la línia del canvi d'orientació de CiU a la capital de l'estat.

Davant la flor i nata de la societat empresarial i financera catalana, el candidat de CiU a la presidència de la Generalitat va emetre la nova consigna: "Després de cent anys intentant canviar Espanya, ara només hi podem anar a defensar els nostres interessos." Una declaració d'intencions que s'havia de bastir en un cicle electoral que CiU pronosticava, si més no, favorable als seus interessos.

Un argumentari ideològic per a defensar el concert econòmic davant de Madrid perquè, segons els estratèges de campanya de la federació nacionalista, "l'interès bàsic de Catalunya, ara per ara, és resoldre el tracte fiscal". De fet, reblen el missatge que CiU branda des de fa mesos. Per als contramestres de la maquinària electoral de la formació, "amb l'estat espanyol no hi podem comptar, només podem comptar amb les nostres forces". I d'aquí ve la defensa de la carta del pacte fiscal en la línia del concert econòmic. Una opció que CiU concreta en la fórmula "ara hem d'anar a Madrid amb la mentalitat de fer preguntes, i no de contestar-ne".

Des de CiU, i l'entorn més immediat del seu candidat al Congrés, Josep Antoni Duran i Lleida, no descarten fins i tot posicions maximalistes, com ara que aquest entri a formar part d'un

ERC i CiU canvien de GPS

Intenció, mitjans i resultats. Aquest són els tres elements de qualsevol contesa electoral. Una terna de variables que condicionen el càlcul de l'estratègia política de qualsevol formació en qualsevol flanc de lluita política que es presenti. Però per als partits catalanistes amb representació a Madrid l'equació amb vista a les eleccions espanyoles del 20N perd dues variables –mitjans i resultats. Preveient una majoria del PP que s'albira aclaparadora, la variable que s'emporta tot el pes és la intenció: què s'hi va a fer al Congrés i com es fa.

hipotètic govern del Partit Popular en bestreta d'un possible pacte fiscal com el que reclama la federació. És allò que en l'argot intern de la federació anomenen *operació Ministeri d'Alcampell*: que un pacte fiscal en la línia del concert justificaria amb escreix l'entrada d'un catalanista en un executiu espanyol.

Així, la butxaca nacional de la maleta estratègica de CiU contindria estrictament el pacte fiscal i la defensa aferrissada del model d'immersió lingüística, darrerament sotsobrat per la justícia espanyola a Catalunya. Duran ja ha deixat ben clar que les vel·leïtats independentistes dels seus socis de coalició a la carrera de San Jerónimo tindran poc joc. De fet, un senyal inequívoc d'aquest advertiment és la llista completament *continuista* que encapçala el líder socialcristià, calcada a la que presentà el 2008.

Però la butxaca ideològica de la maleta estratègica de CiU és més voluble, dúctil i permeable. Conscients d'una marca de centralitat i moderació polítiques que l'entorn polític espanyol atorga a l'hereva natural de la Minoria Catalana patentada per Miquel Roca,

CiU al Congrés es vanta de ser el partit de les pimes, els autònoms i de l'economia de mercat compassiva amb els més desfavorits. Un catàleg que permet als diputats nacionalistes de nedar entre els dos grans partits estatals segons les circumstàncies i els negocis polítics que CiU pugui rendibilitzar, amb el benentès que la centralitat política deixa prou marge per a fer-ho còmodament. Això és, el peix al cove pragmàtic en les coses de cada dia.

ERC, nou full de ruta a Madrid.

El 20 de novembre, tot just farà poc més d'un mes i mig que Esquerra Republicana de Catalunya haurà estrenat direcció. Un nou sanedri amb Oriol Junqueras com a primer confrare que viurà la prova de foc gràcies a un sobtat inici de cicle electoral. Per tant, les coordenades d'ERC amb vista a les eleccions espanyoles són, en principi, diametralment oposades a l'estratègia que han desplegat les dues darreres legislatures. Amb aquest objectiu s'ha escollit un nou cap de llista, s'ha recuperat la maleta estratègica de l'ariet independentista a Madrid i s'ha desat a l'armari el concepte més genèric de

Noves cares d'ERC: el president, Oriol Junqueras, la secretària general, Marta Rovira, i el cap de llista de les eleccions espanyoles, Alfred Bosch.

l'esquerra nacional amb què els diputats republicans havien treballat a les Corts espanyoles.

De fet, l'elecció d'Alfred Bosch com a cap de llista a través d'unes eleccions primàries va ser el primer missatge de canvi estratègic de la nova direcció republicana. Bosch, portaveu de Barcelona Decideix –responsable de l'èxit de la consulta sobiranista del 10 d'abril a la capital catalana–, va ser una aposta personal d'Oriol Junqueras. Una aposta, però, que anava més enllà d'un recanvi de noms a la candidatura per Madrid. Bosch personifica, a més del canvi tranquil que vol lluir Junqueras, la prevalença de l'eix nacional davant l'eix ideològic esquerra-dreta, sobretot en un camp més que contrari, hostil. Ara bé, malgrat tot, Junqueras és conscient, i així ho va fer saber a la militància en el conclave de la formació

celebrat l'1 d'octubre a Girona, que en aquestes eleccions els republicans no obtindran uns bons resultats i que si salven els mobles serà pel canvi estratègic i de noms. Per tant, s'han posat els bous davant del carro i ara cal que els bous vagin solcant l'espai electoral.

De manera que, conscients del mal averany que deixaven entreveure les enquestes –algunes feien desaparèixer els republicans del Congrés espanyol– i de la renovació encetada pel partit, l'objectiu del nou estat major del partit és fer servir la plataforma, malgrat que massa immediata, dels comicis espanyols per a segellar amb fermesa la divisa d'estratègia política sorgida del passat congrés de la formació: “Entre esquerra i dreta, esquerra; entre esquerra i país, país.” Força simptomàtic és el fet que ERC hagi arribat a un acord de coalició amb Reagrupament –la for-

mació liderada per l'ex-conseller d'Esquerra Joan Carretero– per a concórrer junts i que el candidat a senador sigui el cirurgià centenari Moisès Broggi, tot un mite de l'independentisme.

Designats els equips, la municció d'ERC consisteix, segons Lluís Salvadó –cap de campanya i gran arquitecte universal de la constel·lació Junqueras–, a utilitzar “la plataforma de Madrid per a reivindicar la causa catalana amb un discurs nítid, clar i contundent”. De fet, per a Salvadó la tribuna de la capital de l'estat ha de servir en una primera fase “per a incidir internacionalment i, sobretot, per a fer pedagogia als catalans que són aliens a l'actualitat política catalana”. Per a assolir-ho, Salvadó té molt clara la política d'aliances estratègiques i tàctiques que ERC haurà de fer a Madrid. Per al responsable de campanya dels republicans, Esquerra

El candidat de CiU, Josep Antoni Duran i Lleida.

hauria de configurar un grup parlamentari “on es puguin comptar i sumar esforços i objectius similars de defensa nacional com ara amb els bascos o els gallecs”. Una decisió que deixaria enrere la famosa “col·laboració de l’independentisme democràtic català en la política d’estat en pro de l’entesa amb l’esquerra republicana espanyola”.

L’entorn que s’albira –l’horitzó d’una descarada majoria del PP– és favorable als interessos del nou full de ruta dels republicans. De fet, no se n’amaguen. Salvadó insisteix que un PP fort al Congrés “reforça la nostra exigència de front nacional a Madrid”. “Amb un PP estarrufat no hi haurà marge per al diàleg com hauria pogut haver-hi amb uns altres governs que defensaven una Espanya plural i semblaven més sensibles a la causa catalana; ara tindrem més camp per córrer”, assegura Salva-

dó. Per tant, l’encomanda que Bosch portarà a Madrid és clara: independència, defensa de la llengua i la cultura catalanes i advocar pel manteniment de la indústria i l’economia catalana.

Pacte fiscal, estratègia comuna entre CiU i ERC? El fet que al Parlament de Catalunya es reuneixi cada setmana la comissió d’estudi del pacte fiscal en la línia del concert econòmic no és gratuït. I més si es té present que ha estat impulsada i pactada entre CiU i ERC.

Com reconeixen des de la seu del carrer de Nàpols, quarter general de la campanya de la federació per a aquestes eleccions, el pacte fiscal és *casus belli* de legislatura. Una reclamació que esdevé l’eix motor de l’acció d’oposició a Madrid i pal de paller de l’acció de govern a Catalunya. Un objectiu

estratègic, *a priori*, més que compartit amb ERC, perquè els republicans fins i tot reclamen la paternitat d’aquesta reclamació.

Ara bé, fins quin punt és una estratègia conjunta de les dues formacions a Madrid? No del tot. Més aviat és una aliança estratègica a benefici d’inventari que no pas un front comú, cohesionat i sense fissures. ERC està disposada a fer confiança i donar suport a CiU pel que consideren “una qüestió de país”, com és el concert, però no per qualsevol pacte fiscal que només s’inspire en el concert. De fet, Lluís Salvadó recorda que a Madrid “ERC vol lluitar per la independència fiscal”. Un objectiu que els independentistes no acaben de veure en la topografia del mapa polític convergent a les Corts: hi entrelluquen massa matisos previs i poques fites que marquin el camí. En paraules de Salvadó, “si volen peix al cove, CiU ha de tenir present que no se’n sortiran, perquè el 21N no hi haurà ni peix, ni cove”.

Per tant, ERC està disposada a “acompanyar CiU” en la seva estratègia, sempre que la federació estigui disposada a complir uns mínims com ara recaptar, gestionar i liquidar tots els impostos des de Catalunya. Això és, comptat i debatut, tenir la clau de la caixa.

CiU, però, encomanada a la darrera oportunitat de l’autonomisme en format de pacte per a un nou finançament, ja ha advertit en precampanya que el pacte fiscal que dibuixen no ha de ser “mimètic” a l’establert a Euskadi i Navarra. Un detall que desvirtua el concepte de pacte fiscal pel qual ERC estaria disposada a presentar batalla a Espanya.

Els GPS de tots dos partits nacionalistes a Madrid, *a priori*, han variat les coordenades. Han reorientat l’estratègia sobretot en un ambiciós procés de país, que maldarà per canviar diametralment el sistema de fiscalitat del territori que té el 20% del PIB de l’estat espanyol. Caldrà veure, a partir dels resultats del 20N, si l’espai estratègic que cerquen els nacionalistes i els independentistes es manté ferm i en posició de combat o bé es redueix gràcies a la funció constrictora de la tàctica. De moment, el GPS de tots dos ha fet un *reset*; ara veurem si la ruta es compleix.

Quico Sallés